

Prognoza kiše

Seminarski rad u okviru kursa
Istraživanje podataka
Matematički fakultet

Nikola Grulović

5. juni 2019

Sažetak

U svetu postoji sve veće interesovanje za istraživanje, obradu, rukovanje podacima u različite svrhe, stoga je ovo primer rada u kome je vršeno istraživanje vremenskih podataka u Australiji. Merenjem su prikupljeni podaci o količinama padavina, temperaturi, brzini vetra, vlažnosti vazduha, itd. Pretprocesiranjem, vizuelizacijom i primenom različitih metoda klasifikacije dobijeni su raznoliki rezultati.

Sadržaj

1	Uvod	2
2	Podaci	2
2.1	Opšti podaci o prognozi	2
2.2	Nedostajuće vrednosti	3
2.3	Korelacija među atributima	3
2.3.1	Korelacija između 'MinTemp' i 'Temp9am'	4
2.3.2	Korelacija između 'MaxTemp' i 'Temp3pm'	4
2.3.3	Korelacija između 'Pressure9am' i 'Pressure3pm'	4
2.3.4	Korelacija između 'Rainfall' i 'RainToday'	4
2.4	Predprocesiranje podataka u Python-u	5
3	Klasifikacija	7
3.1	Drвета odlučivanja	7
3.1.1	Python	7
3.1.2	C&RT	8
3.1.3	C5.0	9
3.2	Metod potpornih vektora	10
3.3	K-najbližih suseda	13
3.4	Veštačke neuronke mreže	16
4	Zaključak	19
	Literatura	20

1 Uvod

Merenja o kiši su trajala od 2008 god. do 2017 god. u 49 lokacija u Australiji. Za svaku lokaciju su zabeležene informacije o količini padavina, oblačnosti, sunčanosti, itd. Uz pomoć IBM SPSS Modeler alata, kao i python jezika, u radu će biti predstavljeni različiti rezultati o podacima, koji su dobijeni primenom odgovarajućih algoritama klasifikacije.

2 Podaci

Podaci se mogu preuzeti sa [linka](#). Datoteka sadrži 140 hiljada redova sa 23 atributa, od toga su 17 atributa integer vrednosti, a 6 atributa kategoričke vrednosti. Atributi integer tipa predstavljaju merenja i zapažanja tokom jednog dana. Vrednosti intigera variraju od atributa do atributa. Kod kategoričkih atributa javljaju se nazivi lokacije, datumi merenja i direkcije vetra. Deo podataka se može videti na slici 1.

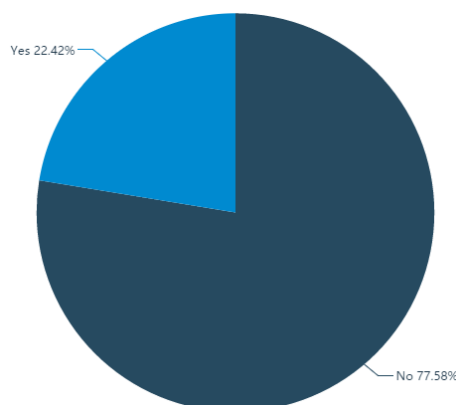
Location	MinTemp	MaxTe...	Rainfall	Evapor...	Sunshine	WindG...	WindG...	WindDi...	WindDi...	Winds...
Albury	10.5	28.4	0	NA	NA	SE	33	SE	SW	19
Albury	11.3	32.2	0	NA	NA	WNW	28	ENE	SSW	17
Albury	13.9	36.6	0	NA	NA	WNW	39	SSE	NNE	2
Albury	18.6	39.9	0	NA	NA	NNW	61	SSE	WNW	9
Albury	19.3	38.1	0.8	NA	NA	NNW	61	NE	WSW	15
Albury	24.4	34	0.6	NA	NA	NW	98	N	NNW	26
Albury	18.8	35.2	6.4	NA	NA	WNW	52	S	NW	6

Slika 1: Podaci

2.1 Opšti podaci o prognozi

Uz pomoć dijagrama će biti predstavljeni neki statistički podaci atributa.

- Predviđanja za kisu tokom merenja su iznosila 22.42% za 'Da' i 77.38% za 'Ne' (Slika 2).
- Atributi 'Evaporation', 'Sunshine', 'Cloud9am' i 'Cloud3pm' imaju 43%, 48%, 38%, 40% nedostajućih vrednosti

Slika 2: Atribut RainTomorrow

2.2 Nedostajuće vrednosti

U samim podacima je bilo nedostajućih vrednosti (Tabela 1). Iz prikaza koliko nedostajućih vrednosti ima može se primetiti da je najviše takvih vrednosti bilo u vezi sa atributima gde je trebalo da se koriste specijalni instrumenti (Evaporation) ili da se vrši merenje bez instrumenta (Cloud9am, Cloud3pm, Sunshine).

S obzirom da navedena 4 atributa imaju više od 35% nedostajućih vrednosti, oni neće učestvovati u daljem istraživanju. Za preostale attribute bilo je jako malo nedostajućih vrednosti, one su obrađene različitim metodama. U programskom jeziku pzhon kategoričke vrednosti su postavljene na vrednosti koje se najviše puta pojavljuju u tom atributu, dok za integer vrednosti je pronađena njihova srednja vrednost i postavljena na nju.

Tabela 1: Nedostajuće vrednosti

Atribut	Procenat nedostajućih vrednosti
Date	0.00%
Location	0.00%
MinTemp	0.00%
MaxTemp	0.00%
Rainfall	0.01%
Evaporation	0.43%
Sunshine	0.48%
WindGustDir	0.07%
WindGustSpeed	0.07%
WindDir9am	0.07%
WindDir3pm	0.03%
WindSpeed9am	0.01%
WindSpeed3pm	0.02%
Humidity9am	0.01%
Humidity3pm	0.03%
Pressure9am	0.10%
Pressure3pm	0.10%
Cloud9am	0.38%
Cloud3pm	0.40%
Temp9am	0.01%
Temp3pm	0.02%
RainToday	0.01%
RainTomorrow	0.00%

2.3 Korelacija među atributima

U podacima između atributa postoji veza. Vezu pronalazimo pomoću Pirsonovog koeficijenta korelacije i u nastavku teksta obrađujemo attribute sa koeficijentom većim od 0.8. Kod Drveta odlučivanja parovi atributa u korelaciji nisu izostavljani, dok kod ostalih algoritama, radi njihovog ubrzanja jedan od parova je isključen.

Koeficijent korelacije je računat pomoću IBM SPSS Modeler alata i

programskog jezika python. Sledeći kod prikazuje pronalaženje i izbacivanje jednog od atributa sa visokim koeficijentom korelacije.

```
1000 corel = df.corr( method='pearson' )
      features = corel.columns[:-1].tolist()
1002 elements_in_corelation = {}
      for col1 in features:
1004         for col2 in features:
              if col1 != col2 and abs(corel.loc[col1,col2]) >= 0.8 and
              not elements_in_corelation.get(col2):
1006                 elements_in_corelation[col1] = col2
df = df.drop(columns = list(elements_in_corelation.keys()))
```

Listing 1: Kod za traženje korelacije između atributa

2.3.1 Korelacija između 'MinTemp' i 'Temp9am'

Koeficijent korelacije između atributa 'MinTemp' i 'Temp9am' iznio je 0.901. Vizuelno, korelacija je prikazana na slici 3

2.3.2 Korelacija između 'MaxTemp' i 'Temp3pm'

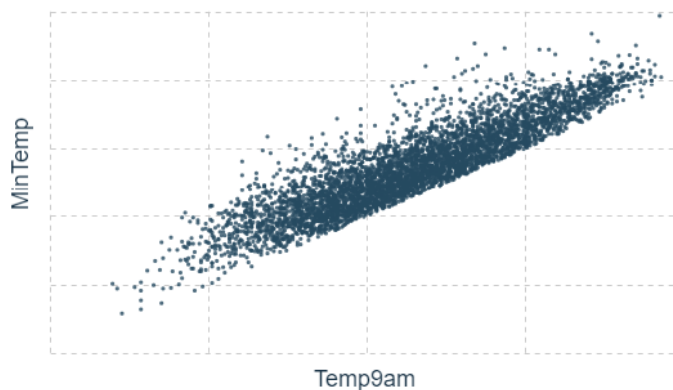
Koeficijent korelacija između atributa 'MaxTemp' i 'Temp3pm' iznio je 0.979. Vizuelno, korelacija je prikazana na slici 4

2.3.3 Korelacija između 'Pressure9am' i 'Pressure3pm'

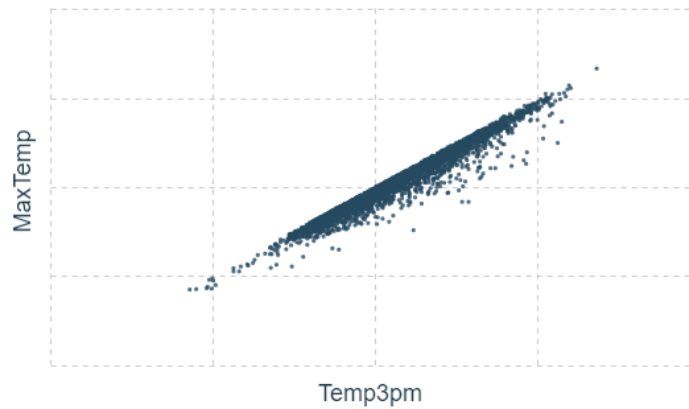
Koeficijent korelacija između atributa 'Pressure9am' i 'Pressure3pm' iznio je 0.957. Vizuelno, korelacija je prikazana na slici 5

2.3.4 Korelacija između 'Rainfall' i 'RainToday'

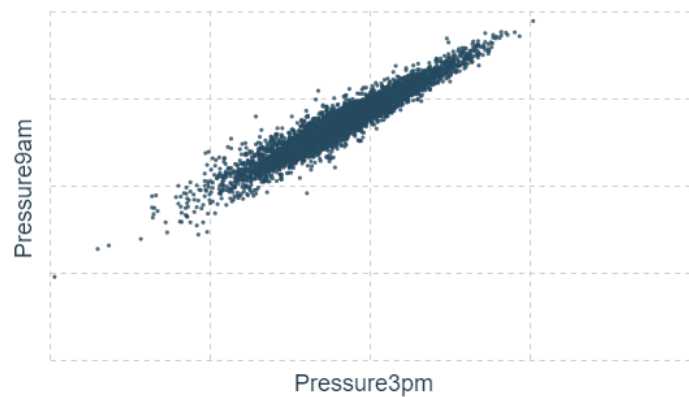
Iz zapažanja i iz samog opisa podataka, atribut RainToday zaivisi od Rainfall. Ako je atribut Rainfall > 1.0, RainToday se postavlja na 1 ('Da'), a u drugom slučaju na 0('Ne').

Slika 3: 'MinTemp' i 'Temp9am'

Slika 4: 'MaxTemp' i 'Temp3pm'

Slika 5: 'Pressure9am' i 'Pressure3pm'

2.4 Predprocesiranje podataka u Python-u

Kako algoritmi iz biblioteke scikit-learn[3] nemaju automatso predprocesiranje podataka kao IBM SPSS Modeler, predprocesiranje se radi manuelno. Pomoću sledećih kodova se vrši predprocesiranje podataka.

Učitavanje skupa smo vršili pomoću Pandas [2] biblioteke, i čuvali u DataFrame strukturi. Svako pojavljivanje stringa 'NA' praznog stringa menjamo sa NaN vrednošću iz Numpy[1] biblioteke np.nan. U slučaju da su se pojavili duplikati u podacima, oni bivaју izbrisani.

```

1000 df = pd.read_csv('../Data/weatherAUS.csv')
      features = df.columns[1:-1].tolist()
1002 df.drop_duplicates(inplace = True)
      df.replace("NA", np.nan, inplace = True)
1004 df.replace("", np.nan, inplace = True)

```

Listing 2: Učitavanje skupa

Nedostajuće vrednosti za integer smo menjali sa srednjom vrednošću atributa iz određene kolone, dok smo stringove zamenjivali sa najčešćim stringovima iz date kolone.

```

1000 """
1001 Replacing NaN values
1002 integer type - change to column mean
1003 string type - change to most occurring string
1004 """
1005 for col in features:
1006     if df[col].isna().sum() != 0:
1007         if isinstance(df[col].mode()[0], (np.float64)):
1008             df[col].replace(np.nan, df[col].mean(), inplace = True
1009         )
1010         else:
1011             df[col].replace(np.nan, df[col].mode()[0], inplace =
1012             True)

```

Listing 3: Uklanjanje NaN vrednosti

Elemente van granica smo eliminisali iz skupa formula za kvantile, tj ako se element nalazio van $q_1 - 1.5(q_3 - q_1)$ donje granice ili van $q_3 + 1.5(q_3 - q_1)$ gornje granice.

```

1000 """
1001 Removing elements outside the boundaries
1002 """
1003 for col in features:
1004     val = df[col].head(1).values[0]
1005     if isinstance(val, (np.float64)):
1006         q1 = df[col].quantile(0.25)
1007         # q2 = df[col].quantile(0.5)
1008         q3 = df[col].quantile(0.75)
1009         ext = [q1-1.5*(q3-q1), q3+1.5*(q3-q1)]
1010         df.drop( df[(df[col]<ext[0]) | (df[col]>ext[1])].index,
1011         inplace = True)

```

Listing 4: Skidanje elementa van granica

Kako algoritmi biblioteke scikit-learn rade samo sa numeričkim podacima, vršimo transformaciju kategoričkih u numeričke preslikavanjem svakog kategoričkog u određen ceo broj.

```

1000 """
1001 Conversion of String elements into numeric
1002 """
1003 string_elements = ['Location', 'WindGustDir', 'RainTomorrow']
1004 for element in string_elements:
1005     list_of_elements = list(set(df[element]))
1006     df.replace(list_of_elements, list(range(0, len(list_of_elements)
1007     )), inplace = True)

```

Listing 5: Transformacija u numeričke

Vršimo min-max normalizaciju zbog atributa Rainfall koji ima opseg od [0.0 - 250.0].

```

1000 """
1001 Normalizing data
1002 """
1003 x = pd.DataFrame(prepare.MinMaxScaler().fit_transform(df[features]))
1004 x.columns = features

```

Listing 6: Normalizacija

3 Klasifikacija

Klasifikacija predstavlja pronalaženje modela koji preslikava skup X u ciljni skup Y ['Da', 'Ne']. U skupu podataka se javljaju 6 kategoričkih atributa. Predprocesiranjem brišemo elemente van granica iz skupa u python-u, dok u IBM SPSS Modeleru koristimo ugrađene metode.

3.1 Drveta odlučivanja

Rezultati koji su se dobijali primenom različitih algoritama su skoro pa ekvivalentni. Algoritam C&RT i python su davali nešto lošije rezultate u odnosu na algoritam C5.0. U IBM SPSS Modeleru i u pythonu smo koristili unakrsnu validaciju. Skupovi su bili podeljeni na trening(70%) i test(30% u pythonu i 20% u SPSS Modeleru) skupove.

3.1.1 Python

Nakon pretprocesiranja podataka i podele na trening i test skupove, primenom algoritma (Kod 3.1.1) dobijaju se sledeći rezultati. U tabeli 2 se nalaze rezultati modela nad trening skupom, a odgovarajuća matrica konfuzije je data u tabeli 3. Nad test skupom rezultati su dati u tabeli 4 sa odgovarajućom matricom konfuzije u tabeli 5.

Drveta odlučivanja koja daju približno iste rezultate imaju dubinu stabla između 8 i 10. Iz rezultata zaključujemo da se bolje klasifikuje vrednost atributa 'Ne', što je i očekivano zbog disbalansa atributa RainTomorrow.

```
1000 x_train, x_test, y_train, y_test = train_test_split(x, y,
1001         train_size = 0.7)
1002 parameters = {
1003     'max_depth' : range(4,12)
1004 }
1005
1006 tree = GridSearchCV(tree.DecisionTreeClassifier(),
1007     parameters,
1008     cv = 5,
1009     scoring = 'f1_macro')
1010
1011 tree.fit(x_train, y_train)
1012
1013 y_pred = tree.predict(x_train)
1014 print('Precision', met.accuracy_score(y_train, y_pred))
1015 print(met.classification_report(y_train, y_pred))
1016 cnf_matrix = met.confusion_matrix(y_train, y_pred)
1017 print("Confusion Matrix", cnf_matrix, sep="\n")
1018
1019 y_pred = tree.predict(x_test)
1020 print('Precision', met.accuracy_score(y_test, y_pred))
1021 print(met.classification_report(y_test, y_pred))
1022 cnf_matrix = met.confusion_matrix(y_test, y_pred)
1023 print("Confusion Matrix", cnf_matrix, sep="\n")
```

Listing 7: Drvo odlučivanja

- Trening Skup
Preciznost nad celim trening skupom je iznšla oko 89.56% (0.8956)

Tabela 2: Rezultati nad trening skupom

Class	precision	recall	f1-score	support
Yes	0.61	0.34	0.43	5004
No	0.90	0.98	0.94	63633

Tabela 3: Matrica konfuzije

	Yes	No
Yes	4552	6804
No	1223	61609

- Test Skup
Preciznost nad celim test skupom je iznsila oko 86.29% (0.8629)

Tabela 4: Rezultati nad test skupom

Class	precision	recall	f1-score	support
No	0.89	0.96	0.92	27237
Yes	0.61	0.34	0.43	5004

Tabela 5: Matrica konfuzije

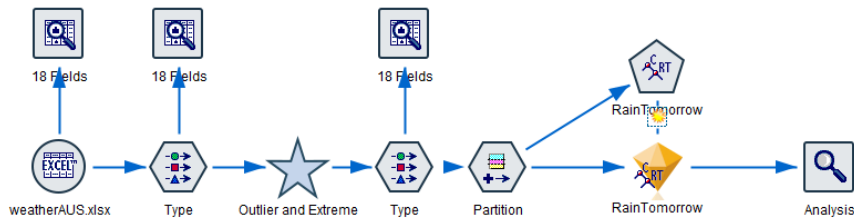
	Yes	No
Yes	1498	3369
No	3942	25986

3.1.2 C&RT

U IBM SPSS Modeler-u tok podatakaje izgledao kao na slici 6. Nakon učitavanja podataka, pronađeni su elementi van granica i ekstremi, obrađeni su tako što su elementi van granica zamenjeni srednjom vrednošću, a ekstremi pretvoerni u NaN. Nakon toga model je napravljen algoritmom C&RT.

Parametri koji su bili podešeni prilikom pravljenja modela su sledeći:

- Maximum Tree Depth : 8
- Missclassification cost : Actual Yes 2.0
- Impurity messure : Gini

Slika 6: IBM SPSS C&RT

Nakon primene skupa podataka na model, dobijaju se sledeći rezultati dati u tabelama 6, 7.

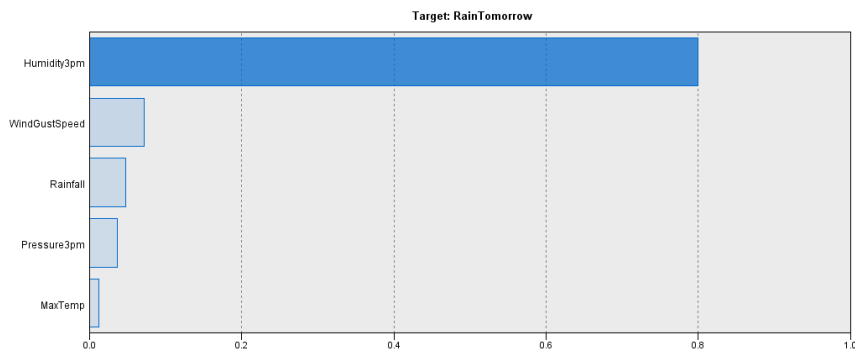
Tabela 6: Rezultati modela

Partition	Training		Testing		Validation	
Correct	81,399	81.64%	23,089	81.69%	11,658	81.93%
Wrong	18,302	18.36%	5,174	18.31%	2,571	18.07%
Total	99,701		28,263		14,229	

Tabela 7: Matrica konfuzije

	No	Yes
No	68,994	7,941
Yes	9,805	12,388

Celukupna preciznost modela iznosi oko 82.6%. Dubina stabla je iznosila 5. Iz rezultata kao i iz podatak se zaključujemo da je instanca 'Ne' ciljnog atributa dominantnija u odnosu na 'Da'. Iz modela zapažamo da je atribut Humidity3pm jedan od najvažnijih atributa i najviše utiče na određivanje ciljne klase (Slika 7)

Slika 7: Važnost atributa

3.1.3 C5.0

Tok podataka u IBM SPSS Modeleru je skoro pa identičan kao kod C&RT obrade. Suštinska razlika je obrada NaN vrednosti za integer tipove i belina za string tipove. Stringovi su obrađeni tako što je nedostajuća vrednost zamenjena sa vrednošću koja se najčešće pojavljuje u podacima za taj atribut sa izuzetkom RainToday gde smo na random način dodeljivali vrednosti. Integer vrednosti su zamenjene uz pomoć C&RT algoritma.

Parametri koji su bili podešeni prilikom pravljenja modela su sledeći:

- Cross-Validate : 5
- Missclassification cost : Actual Yes 2.0
- Favor : Accuracy

Nakon primene skupa podataka na model, dobijaju se sledeći rezultati dati u tabelama 8, 9.

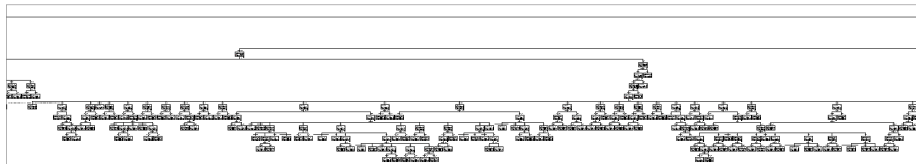
Tabela 8: Rezultati modela

Partition	Training		Testing		Validation	
Correct	85,636	86.04%	24,521	82.26%	12,221	85.86%
Wrong	13,893	13.96%	3,907	13.74%	2,021	14.14%
Total	99,532		28,428		14,233	

Tabela 9: Matrica konfuzije nad trening skupom

	No	Yes
No	69,675	7,443
Yes	6,450	15,964

Celukupna preciznost je iznosila oko 83%. Dubina stabla je iznosila 8. C5.0 je precizniji u odnosu na C&RT zbog poće dubine stable, pa samim tim stablo je komplikovanije (Slika 8). Kao i kod C&RT algoritma atribut sa najvećom važnošću je bio Humidity3pm.

Slika 8: Deo stabla C5.0 algoritma

3.2 Metod potpornih vektora

Pravljenje modela metodom potpornih vektora je dosta procesorski zahtevnije od drвета odlučivanja pa će mo vaditi uzorak skupa i praviti model nad njim. Izdvojen je uzorak veličine 30%, takođe je smanjena dimenzionalnost pomoću prethodno izračunatih korelacija. Pored korelacija je korišćen metod PCA za smanjenje dimenzionalnosti.

Nedostajuće vrednosti su zamenjene odgovarajućim pomoću C&RT algoritma, dok su ekstremi odbačeni a elementi van granica zamenjeni srednjom vrednošću odgovarajućih atributa. Za pravljenje modela je izabran polinomijalni kernel sa parametrom C koji iznosi 8.

Slika 9: IBM SPSS SVM

Rezultati koji se dobijaju su u tabeli 10 sa odgovarajućom matricom konfuzije nad trening skupom 11 i nad test skupom 12. Preciznost modela je iznosila 83.37% nad smanjenom skupu, a nad originalnom 70.42%. Iz

rezultata zaključujemo da se instanca 'Ne' atributa RainTomorrow bolje klasifikuje od instance 'Da' što oslikava manjinu instanci 'Da' u originalnom skupu.

Tabela 10: Rezultati modela

Partition	Training		Testing	
Correct	20,943	83.32 %	9,070	83.42 %
Wrong	4,193	16.68 %	1,803	16.58 %
Total	25,163		10,873	

Tabela 11: Matrica konfuzije nad tretning skupom

	No	Yes
No	17,268	2,310
Yes	1,883	3,675

Tabela 12: Matrica konfuzije nad test skupom

	No	Yes
No	7,458	991
Yes	812	1,612

Prilikom korišćenja metoda PCA za smanjenje dimenzionalnosti, dobija se ubrazanje od 330%. Izabranih 6 atributa objašnjavaju 96.5% skupa. (Slika 10).

Rezultati modela se nalaze u tabeli 13. Postignuta preciznost iznosi 84.21%.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	3.142	39.277	39.277	3.142	39.277	39.277
2	2.053	25.653	64.935	2.053	25.658	64.935
3	1.140	14.247	79.181	1.140	14.247	79.181
4	.586	7.329	86.510	.586	7.329	86.510
5	.489	6.115	92.625	.489	6.115	92.625
6	.310	3.874	96.499	.310	3.874	96.499
7	.246	3.075	99.575			
8	.034	.425	100.000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Slika 10: PCA

Tabela 13: Rezultati modela

Partition	Training	Testing
Correct	21,651 84.14 %	9,090 84.28 %
Wrong	4,081 15.86 %	1,696 15.72 %
Total	25,163	10,873

U programskom jeziku python, tražili smo najbolje parametre za model pomoću uzoračkog skupa.. Uzorački skup je sadržao 20% originalnog skupa,

```

1000 parameters = [
1002     {
1004         'C' : [1,5],
1006         'kernel' : ['poly'],
1008         'degree' : [1,3],
1010         'gamma' : [0.5,1],
1012         'coef0' : [.5]
1014     },
1016     {
1018         'C' : [10],
1020         'kernel' : ['rbf'],
1022         'coef0' : [.5,1]
1024     }
1026 ]
1028 clv = GridSearchCV(svm.SVC(), parameters, cv=3, scoring='f1_macro'
1030 )
1032 clv.fit(x_train, y_train)

```

Listing 8: SVM parametri

Rezultati koje dobijamo nakon izvršavanja koda su:

- C : 5
- coef0 : 0.5
- degree : 3
- gamma : 1
- kernel : poly

Preciznost nad trening skupom je iznosila 87.7% sa propratnim rezultatima datim u tabeli 14, a nad test skupom preciznost je iznosila 87.2% sa rezultatima datim u tabeli 15. Matrica konfuzije nad trening skupom data je u tabeli 16 i nad test skupom u tabeli 17.

Iz rezultata možemo zaključiti da je uzorak sadržao veći broj instanci 'Ne', i samim tim prave instance 'Da' lošije klasifikovano, tačnije klasifikovane su kao 'Ne'.

Tabela 14: Rezultati nad trening skupom

Class	precision	recall	f1-score	support
Yes	0.80	0.26	0.39	2225
No	0.88	0.99	0.93	12465

Tabela 15: Rezultati nad test skupom

Class	precision	recall	f1-score	support
Yes	0.77	0.23	0.35	954
No	0.88	0.99	0.93	5342

Tabela 16: Matrica konfuzije trening skupa

	Yes	No
Yes	568	1657
No	140	12325

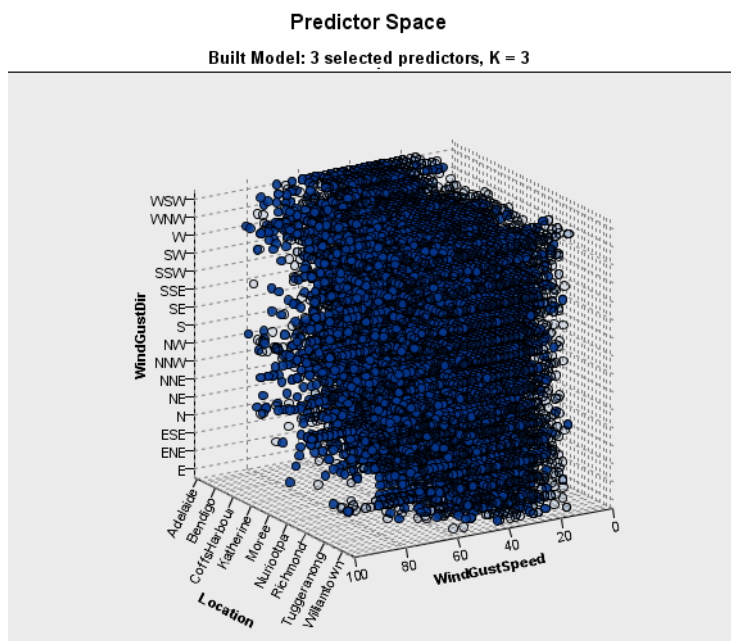
Tabela 17: Matrica konfuzije test skupa

	Yes	No
Yes	217	737
No	66	5276

3.3 K-najbližih suseda

Kod algoritma K najbližih suseda kao kod metoda potpornih vektora, smanjujemo dimenzionalnost skupa prethodno izračunatom korelacijom, pravimo uzorački skup koji sadrži 30% originalnog skupa, ekstremne vrednosti brišemo i elemente van granica postavljamo na srednje vrednosti. Nedostajuće vrednosti zamenjujemo vrednostima izračunatim pomoć C&RT algoritma.

Prilikom pravljenja modela postavljamo broj suseda na 3 ($K=3$), a za distancu euklidsko rastojanje. Model je prikazan na slici 11.

Slika 11: KNN Model

Kao rezultat izvršavanja modela nad podacima dobijaju se sledeći rezultati prikazani u narednim tabelama. Rezultat modela je dat u tabeli 18

i matrice konfuzije nad trening skupom 19 i nad test skupom 20. Ukupna preciznost modela za uzorak je iznosila 81.94%

Tabela 18: Rezultati modela

Partition	Training	Testing
Correct	20,722 82.03 %	8,840 81.85 %
Wrong	4,539 17.97 %	1,960 18.15 %
Total	25,261	10,800

Tabela 19: Matrica konfuzije tretning skupa

	No	Yes
No	18,367	1,339
Yes	3,200	2,355

Tabela 20: Matrica konfuzije test skupa

	No	Yes
No	7,836	531
Yes	1,429	1,004

Iz matrica konfuzije, kao i u prethodnim algoritmima, 'Da' kao ciljni atribut se lošije klasifikuje od 'Ne', zbog neizbalansiranosti ciljnog atributa.

U programskom jeziku python, tražili smo najbolje parametre nad našim skupom prilikom pravljenja modela. Skup je bio uzorak od 30% originalnog skupa. Kao rezultat izvršavanja koda 3.3, dobijaju se sledeći paramteri:

- `n_neighbors = 4`
- `p = 2`
- `weights = 'uniform'`

```

1000 parameters = {
1002     'n_neighbors' : range(3,6),
1003     'p' : [1,2],
1004     'weights' : ['distance','uniform']
1005 }
1006 knn = GridSearchCV(KNeighborsClassifier(), parameters, cv = 5,
1007                   scoring = 'f1_macro')
1008 knn.fit(x_train, y_train)

```

Listing 9: KNN parametri

Rezultati koji se dobijaju su dati u sledećim tabelama. Iz samih rezultata možemo da primetimo da je došlo do malog predprilagođavanja podataka, tj. nad trening skupom celukopna preciznost je iznosila 90% dok je nad test skupom iznosila 83%.

Možemo da primetimo da se 'Da' malo lošije klasifikuje od 'Ne' u trening skupu, dok se u test skupu preciznost 'Da' drastično smanjila, tačnije iznosi 47%. To se može i videti iz matrica konfuzija.

Tabela 21: Rezultati nad trening skupom

Class	precision	recall	f1-score	support
Yes	0.70	0.60	0.65	3408
No	0.93	0.95	0.94	18665

Tabela 22: Rezultati nad test skupom

Class	precision	recall	f1-score	support
Yes	0.47	0.37	0.41	1461
No	0.89	0.92	0.91	8000

Tabela 23: Matrica konfuzije trening skupa

	Yes	No
Yes	2048	1360
No	888	17777

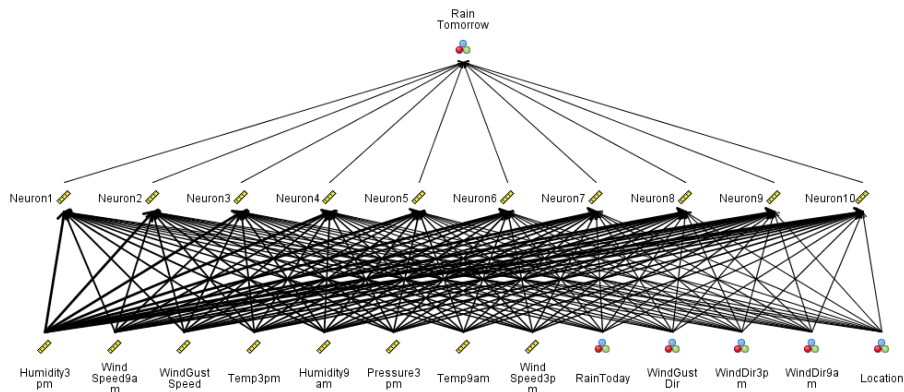
Tabela 24: Matrica konfuzije test skupa

	Yes	No
Yes	539	922
No	618	7382

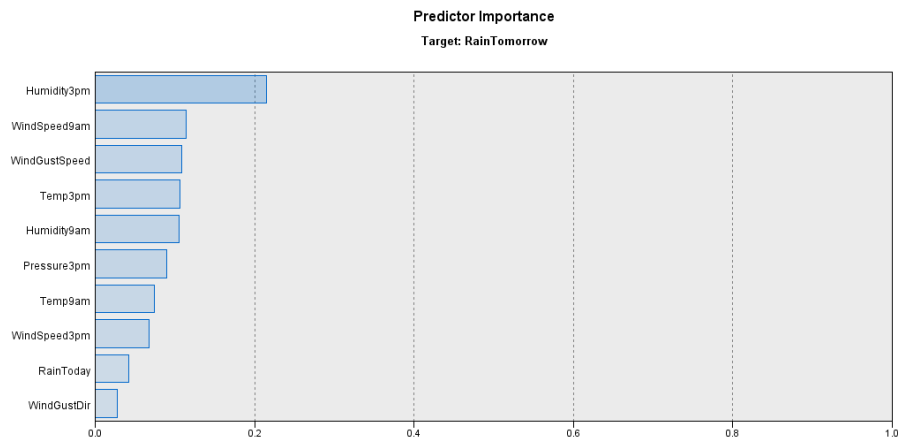
3.4 Veštačke neuronke mreže

Za pravljenje modela neuronskih mreža, dimenzionalnost podataka smanjujemo prethodno izračunatim korelacijama, nedostajuće vrednosti računamo i dopunjujemo pomoću C&RT algoritma, elemente van granica zamenjujemo odgovarajućim srednjim vrednostima i ekstremne vrednosti nuliramo.

Kao rezultat dobijamo model prikazan na slici 12 i odgovarajuće vrednosti date u tabeli 25. Neuronske mreže imaju 1 skriveni sloj. Koristimo RBF model za neuronske mreže. Najvažniji atribut je Humidity3pm (Slika 13).

Slika 12: Neuronske mreže

Slika 13: Važnost atributa

Tabela 25: Rezultati modela

Partition	Training	Testing
Correct	69,447 82.5 %	30,097 82.64 %
Wrong	14,734 17.5 %	6,322 17.36 %
Total	84,181	36,419

Tabela 26: Matrica konfuzije nad trening skupom

	No	Yes
No	62,751	2,734
Yes	12,000	6,696

Tabela 27: Matrica konfuzije nad test skupom

	No	Yes
No	27,231	1,206
Yes	5,116	2,866

Preciznost modela je iznosila 82.57 %, sa tim da se instanca 'Da' atributa RainTomorrow skoro duplo više klasifikuje kao 'Ne', to se može videti i iz matrica konfuzije (Tabele 26 i 27).

U radu sa mrežama u pythonu, postavljamo sledeće parametre i trazimo najbolji parametar. Za testiranje ovih parametara uzimamo uzorak od 20% iz originalnog skupa. Kao rezultat se dobija:

- solver : adam
- activation : relu
- learning_rate : adaptive

```

1000 hidden_layer_sizes = []
1001 for i in range(1,2):
1002     for j in range(8,12):
1003         hidden_layer_sizes.append((j,)*i)
1004 params = [{'solver': ['sgd', 'adam'],
1005             'learning_rate': ['adaptive', 'constant'],
1006             'activation': ['relu', 'logistic'],
1007             'hidden_layer_sizes': hidden_layer_sizes,
1008             'max_iter': [1000]}]
1009
1010 clf = GridSearchCV(MLPClassifier(), params, cv=5)
1011 clf.fit(x_train, y_train)

```

Listing 10: NN parametri

Nakon pronalazjenja najboljih parametara, treniramo model nad celim skupom. Rezultat je prikazan u sledećoj tabeli za trening skup 28 sa matricom konfuzije 30 i za test skup 29 sa matricom konfuzije 31.

Tabela 28: Rezultati nad trening skupom

Class	precision	recall	f1-score	support
Yes	0.70	0.29	0.41	11356
No	0.88	0.98	0.93	62832

Tabela 29: Rezultati nad test skupom

Class	precision	recall	f1-score	support
Yes	0.70	0.28	0.40	4867
No	0.88	0.98	0.93	26928

Tabela 30: Matrica konfuzije trening skupa

	Yes	No
Yes	3251	8105
No	1399	61433

Tabela 31: Matrica konfuzije test skupa

	Yes	No
Yes	1385	3482
No	592	26336

4 Zaključak

Primenom algoritama klasifikacije dobija se približno ista preciznost modela različitih algoritama. Međutim neki algoritmi daju bolje rezultate od drugih, neki bolje klasifiku instancu 'Da', a neki su dosta brži prilikom pravljenja modela. Algoritam koji je najbolje klasifikovao instancu 'Da' je bio C5.0 sa preciznošću od 83%, dok algoritam za drveta odlučivanja u pythonu je imao najveću preciznost od 87%.

Ono što možemo da zaključimo svaki algoritam je davao prilično dobre rezultate sa malim odstupanjima, bilo koji metod da se izabere, na kraju će model dobro klasifikovati ciljnu klasu, tačnije predviđanje o sutrašnjoj prognozi.

Literatura

- [1] Numpy. Online at: <https://www.numpy.org/>.
- [2] Pandas. Online at: <https://pandas.pydata.org/>.
- [3] Scikit learn. Online at: <https://scikit-learn.org/>.